

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

REKENINGKUNDE V2 NOVEMBER 2023 NASIENRIGLYNE

Approved T HALL DBE Internal moderator 4 Dec 2023	Approved P GOVENDER DBE Internal moderator 4 Dec 2023	Approved D WOODROFFE Umalusi External moderator 4 Dec 2023	Approved M VANNEER Umalusi External moderator 4 Dec 2023

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Tensy anders getoon in die nasienriglyne, sal strafpunte vir vreemde items slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenaliserings mag toegepas word nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae van daardie item verdien het.
3. Tensy anders getoon, ken volpunte toe vir 'n korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat getoon is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die deelpunt as 'n bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). **LW:** Waar syfers aangedui word in die nasienriglyne vir komponente/bewerkings, dra dit nie die metodepunt van die finale antwoord ook nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of - teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar dit aangedui word, kan deelpunte toegeken word om die verskil in die kwaliteit van kandidate se antwoorde aan te dui.
7. Indien kandidate meer as die verlangde aantal antwoorde verskaf, ondersoek alle antwoorde tot voordeel van die kandidaat. Strafpunte kan toegeken word vir vreemde items, indien kandidate volpunte vir 'n vraag gekry het (maks. -2 per vraag).
8. Hierdie nasienriglyne is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerde hantering kan impliseer. Aanpassings word gemaak op grond van die nuanses/konteks van sekere vrae.
9. Waar strafpunte toegeken word, kan die finale punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
10. Waar metodepunte vir 'n bewerking toegeken word, moet die nasiener eers die redelikheid van die antwoord ondersoek voordat die punt toegeken word.
11. 'Bewerking' beteken kontroleer bewerking. 'Een deel korrek' beteken bewerking en een deel korrek. **LW:** Kontroleer bewerking moet +, -, x, ÷ soos per kandidaat se berekeninge (indien geldig) of soos per nasienriglyne wees.
12. By bewerkings moet geen punte vir bewerkings toegeken word waar die teller & noemer omgeruil is nie. Dit is ook van toepassing op verhoudings.
13. Met die toekenning van metodepunte, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat in geheel of gedeeltelik foutief is nie. Dui aan met 'n ☒.
14. Wees bedag daarop dat sommige kandidate geldige alternatiewe buite hierdie nasienriglyne kan gee. Let ook daarop dat een kommentaar meer as een korrekte aspek kan toon.
15. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 11 bladsye.

VRAAG 1

1.1 BANKVERSOENING

1.1.1

TOTALE ONTVANGSTE	TOTALE BETALINGS
81 300	80 620
2 700 ✓✓	4 700 tesame vir twee punte
7 400	30 000 ✓
14 600 ✓	12 400 ✓✓
240 ✓	(6 200 een punt + 6 200 een punt)
	3 780 ✓
	320 ✓
	860 twee punte
	540 ✓
	11 000 ✓
98 840	✓ beide totale 138 660
	een deel korrek; moet voorlopige totale insluit

12

- 1 (maks -1) vreemde / oorbodige items (slegs as punt(e) iewers anders vir dies. syfer verdien is)
By die toeken van metodepunt vir totale: verseker dat kandidaat nie volpunte verdien vir foutiewe syfer(s)
ingesluit nie. Dui aan met 'n ☒ (Nasienbeginsel 13)

Banksaldo in die Algemene Grootboek op 30 Junie 2023

BEWERKINGS	ANTWOORD
(- 39 820 twee metodepunte)	
49 100✓ + 98 840 ☒ - 138 660 ☒	R9 280 ☒
sien KOJ sien KBJ	een deel korrek
Aanvaar alternatiewe aanbiedings vir bewerkings, bv grootboekrek.	
Tekens kan NIE omgeruil word nie.	
Wees bedag op joernaaltotale as bewerkings getoon, om banksaldo te bereken (as 1.1.1 nie beantwoord is nie)	

4

1.1.2 TWEE-KOLOMMETODE :

Waar beide metodes beantwoord is, sien beide na en kies die opsie wat kandidaat bevoordeel

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 JUNIE 2023

Bedrae moet in korrekte kolomme getoon word	DEBIET	KREDIET
Saldo per <u>bankstaat</u> Dt en Kt-totale moet dies. wees. kan 'n debietsaldo wees	Balanseersyfer twee punte of geen R27 600 word nie aanvaar	11 240 ☒ ☒ een deel korrek
Uitstaande deposito		31 500 ✓
Uitstaande EFO's: 944	9 700 ✓	
945	13 300 ✓	
OTM-onttrekkings vir lone	11 000 ✓	
Kt foutiewe bedrag		540 ✓
Saldo per <u>bankrekening</u>	9 280 ☒	Dt of Kt soos in 1.1.1 R49 100 word nie aanvaar
-1 (maks -1) aanbieding (onvanpas/geen besonderhede getoon); -1 (maks -1) vreemde / oorbodige items (slegs as punt(e) iewers anders vir dies. syfer verdien is)	43 280	43 280

8

OF EEN-KOLOMMETODE:

Verwys na nasienvoorwaardes soos hierbo

*Wees bedag op kandidate wat met bankrekeningsaldo begin.

LW: Hakies / geen hakies moet dan omgeruil word. Sien gekleurde kolom

BANKVERSOENINGSTAAT OP 30 JUNIE 2023

Saldo per <u>bankstaat</u>	9 280*	11 240 ☒ ☒
Uitstaande deposito	(31 500)	31 500 ✓
Uitstaande EFO's: 944	9 700	(9 700) ✓
945	13 300	(13 300) ✓
OTM-onttrekkings vir lone	11 000	(11 000) ✓
Kt foutiewe bedrag	(540)	540 ✓
Saldo per <u>bankrekening</u>	11 240*	9 280 ☒

8

Kopiereg voorbehou

DEPARTMENT OF BASIC
EDUCATION

PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001

2023 -12- 04

APPROVED MARKING GUIDELINE

PUBLIC EXAMINATION

Blaai om asseblief

1.1.3 Verduidelik TWEE strategieë wat die besigheid kan gebruik om die probleem van kontant wat vermis raak, op te los.

Enige TWEE strategieë ✓✓ ✓✓ **Deelpunte vir onduidelike/gedeeltelike antwoorde**
 Wees bedag op ander alternatiewe antwoorde. 'Installeer kameras' word nie aanvaar nie.

- Ontvangs en deponering van kontant moet altyd deur verskillende persone gedoen word / verdeel of deleger of roteer pligte om wanbestuur van kontant te voorkom wat kan lei tot diefstal of geld wat wegdraak. Verdeling van pligte is 'n onvolledige antwoord (een punt)
- Versoek SMS-kennisgewings van die bank / kontroleer bankstate (mini-state op App) gereeld – verseker dat korrekte bedrae gedeponeer is.
- Uitkontraakteer die vervoer van kontant aan sekuriteitsmaatskappye (groot bedrae)
- Vergesel die persoon wat kontant gaan deponeer / vergesel deur sekuriteitswag
- Moedig klante aan om per EFO of aanlyn te betaal / strewe na kontantlose of minimum kontanthantering
- Maak gereelde deposito's, op verskillende tye / gebruik verskillende roetes vir veiligheid / lei werknemers op om te kan reageer op sekuriteitsmaatreëls (noodmaatreëls)
- Alarmstelsels of GPS-opsporingstoestelle op voertuie wat kontant vervoer.
- Agtergrond-ondersoeke vir personeel wat met kontant werk - toon betroubaarheid

4

1.2.1 KREDITEURE-VERSOENING

NR.	KREDITEURE-KONTROLE	KREDITEURE-LYS
Voorlopige saldo's	175 940	186 350
(i)	- 3 600 ✓	0
(ii)	0	+ 990 ✓✓ (15 240 – 14 250) twee punte
(iii)	0	0 (+9 540 – 9 450)
(iv)	0	- 15 000 ✓✓ -7 500 een punt; -7 500 een punt
(v) Drie punte in totaal; bedrae kan in enige kolom wees	+ 1 660 ✓✓ +14 940 – 13 280	+ 1 660 ☑ Sien krediteurekontrole
	174 000	☑ 174 000 een deel korrek
Beide totale moet voorlopige saldo's insluit; kan verskillende totale wees		

9

Aanvaar hakies vir -teken; indien geen teken, aanvaar positief.
 Aanvaar korrekte, identifiseerbare bedrae in verkeerde lyn(e) getoon
 Vreemde items: -1 per lyn, indien 'n punt in daardie lyn verdien is

1.2.2 SEB Handelaars beplan om op 31 Augustus die rekening van Phuto Handelaars ten volle te vereffen. Bereken die bedrag wat aan hulle verskuldig is.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$64\,950 + 990 \text{ ☑} - 9\,540 \text{ ✓}$ Sien 1.2.1 (ii) in krediteurelys	$56\,400 \text{ ☑}$ een deel korrek met korrekte tekens
Wees bedag op alternatiewe uiteensetting van bewerking, bv grootboek, dt en kt	

3

TOTALE PUNTE**40**

VRAAG 2**2.1 T2FIT-VERVAARDIGERS****2.1.1****Bereken direkte materiaalkoste.**

BEWERKINGS	ANTWOORD
[958 800/20 400] R47✓✓ x 18 900 ✓ OF: [64 800 + 894 000] [1 500 x 47] 958 800 een punt — 70 500 twee punte Wees bedag op alternatiewe uiteensetting van bewerkings, bv grootboekformaat	R888 300 ✓ een deel korrek

4

2.1.2**Bereken fabrieksbokoste vir die jaar.**

Foutiewe totaal	600 000
Indirekte materiaal	(7 000) ✓
Water en elektrisiteit (84 000 x 60%) [84 000 x 40%] OF 12 600 + 21 000 OF - 84 000 + R50 400	(33 600) ✓✓*
Versekering [90 000 x 5/8] [90 000 - 56 250] 56 250✓ - 45 000✓ OF 45 000 - 33 750 OF 90 000 x 1/8 OF 90 000 x 0,125 OF 45 000 x 1/4 OF 28 125 - 16 875 Ken een punt toe per komponent vir elke alternatief hierbo. Wees bedag op die korrekte tekens as deelpunte toegeken word.	11 250 ✓*
Korrekte totaal vir fabrieksbokoste	570 650 ✓* Moet 600 000 insluit

7

* een deel korrek

ignoreer hakies of tekens; indien foutief, verloor m.punt op finale antwoord
Ignoreer vreemde items**2.1.3****PRODUKSIEKOSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 28 FEBRUARIE 2023**

Direkte materiaalkoste (sien 2.1.1)	888 300 ✓
Direkte arbeidskoste	408 600
Primêre koste DMK + DAK	1 296 900 ✓
Fabrieksbokoste (sien 2.1.2)	570 650 ✓
Totale koste van produksie	1 867 550
Goedere in bewerking (begin van die jaar)	0
	1 867 550
Goedere-in-bewerking (einde van die jaar) ignoreer hakies	(235 500) ✓
Koste van produksie van klaarprodukte PK + FBK - GIB / TKvP - GiP	1 632 050 ✓

5

—1 vreemde items (maks. —1)

2.1.4 Bereken die koste van die vermorsing van grondstowwe.

BEWERKINGS	ANTWOORD
Kies die opsie wat kandidaat bevoordeel; pas dit konsekwent toe	
Meters: [15 000 x 1,2] twee punte 18 900✓ - 18 000✓✓ 900m x R47 sien 2.1.1 drie punte	
T-hemde: [15 750 - 15 000] twee punte 750 twee punte x 1,2m een punt 900m x R47 drie punte	R42 300 ☒ een deel korrek AS: x met Geweegde Gemid.
OF [15 000 x 1,2 x 47] 888 300 een punt - 846 000 een punt & een m.punt sien 2.1.1	

4

2.1.5 Mark is bekommerd oor die verhoging in die koste van grondstowwe gedurende die finansiële jaar. Verskaf TWEE strategieë wat Mark kan gebruik om die probleem van vermorsing op te los.

Enige TWEE toepaslike strategieë ✓ ✓ Aanvaar kort stellings/antwoorde

Moontlike antwoorde: Wees bedag op ander toepaslike alternatiewe antwoorde

- Verbeter die opleiding van fabriekswerkers
- Gebruik knip-patrone (template) / kniptegnologie / knipmasjiene / bestel vooraf-gesnyde materiaal
- Gebruik materiaal van hoë gehalte / goedkoper verskaffers / verander verskaffers
- Gereelde diens / onderhoud van masjinerie
- Gebruik afvalmateriaal effektief vir verwante byprodukte, bv. keppies, 'hoodies', ens.
- Betaal (aansporings-) bonusse om vermorsing te verminder / effektiwiteit te bevorder
- Verbeter toesighouding / monitering van produksie om te verseker dat werkers nie agterlosig is nie.

2

2.2 LIGHTING KINGS (EDMS.) BPK.**2.2.1 Doen 'n berekening wat bevestig dat die 2023-gelykbreekpunt van 149 145 eenhede vir die Orion-gloeilampe korrek is.**

[163 000 x 18,30] een punt <u>2 982 900 ✓</u> 46✓ - 26✓ 20 twee punte		
Bepunt noemer en teller as sulks. (Nasienbeginsel 7)		
OF		
[46 x 149 145] 6 860 670 een punt	[26 x 149 145] 3 877 770 een punt	vaste koste 2 982 900 = 0 een punt

3

2.2.2

Identifiseer en verduidelik TWEE koste-items (met bedrae) wat moontlik tot die toename in die koste van produksie per eenheid bygedra het. Verskaf 'n rede in elke geval. Let op dat die huidige inflasiekoers 7% is.

Moenie DMK, Verk. & Verspreidingskoste en Admin.koste as 'belangrike punte' aanvaar nie.

	KOSTE (met syfers) Koste ✓ ✓ tendens ✓ ✓	REDE Verduideliking ✓ ✓ Aanvaar, waar koste en syfers in hierdie kolom gegee is
Punt 1	<u>Direkte arbeidskoste</u> per eenheid het verhoog (van R6,70) tot R11,20 / met R4,50 / met 67,2%	Swak toesig/beheer Buitensporig hoë oortyd / gekoppel aan beurtkrag of ander onderbrekings / moes teikens bereik Loonverhoging nie gekoppel aan produksie Swak of gebrek aan effektiewe opleiding Gebrekkige (swak) werwingsbeleid Gebrek aan motivering – daar is nie erkenning of bonusse vir ekstra werk/tyd
Punt 2	<u>Fabrieksbokoste</u> per eenheid verhoog (van R11,64) tot R14,20 / met R2,56 / met 22%	Disekonomie van skaal (koste-stygende effek) / verlaging in produksie, terwyl FBK konstant bly / ekonomie van skaal is nie bereik. Swak bestuur / toesig in produksieproses - daling in produksie. Moenie stygings in spesifieke uitgawes aanvaar nie, bv huur of elektrisiteit (FBK was konstant oor die twee jare).

6

2.2.3

Verduidelik of die nuwe Starlet-gloeilampe 'n goeie idee was of nie. Verskaf TWEE punte. Haal syfers aan.

Deelpunte vir onvolledige of onduidelike antwoorde

Enige TWEE toepaslike punte ✓ ✓ Vergelykende syfers ✓ ✓

Vergelyking: Starlet uitpresteer / is beter as Orion	
Beter verkoopsinkomste	met R7 802 000 (15 300 000 – 7 498 000) / met 104%
Meer eenhede verkoop	met 62 000 eenhede (225 000 – 163 000) / met 38%
Beter wins	met 89 041 eenhede meer as GBP (102 896 – 13 855) Beter kontribusie p.e. met R7,10 (27,10 – 20,00), insluitend veranderlike koste met R2 511 382 (2 788 482 – 277 100)
Minder eenhede as GBP	met 27 041 (149 145 – 122 104)
Trek voordeel uit ekonomie van skaal / skaalvoordele	Hoër vaste koste p.e; R14,71 in vergelyking met R18,30
*Aansienlike wins op Starlet	Vervaardig 102 896 eenhede meer as GBP (225 000 – 122 104); OF wins van R2 788 482
Negatiewe tendense in Orion:	
Duurder om te vervaardig	GBP verhoog met 24 337 eenhede (149 145 – 124 808) / Marginale verhoging van 13 855 bo die GBP.
Nie gewild – daling in produksie / verkoopsvlakke	met 35 860 eenhede (198 860 – 163 000) / met 18%
Daling in verkoopsinkomste	met 854 120 (8 352 120 – 7 498 000) / met 10,2%

4

TOTALE PUNTE

35

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

DEPARTMENT OF BASIC
EDUCATION

PRIVATE BAG X895, PRETORIA 0001

2023 -12- 04

APPROVED MARKING GUIDELINE

PUBLIC EXAMINATION

VRAAG 3

3.1

Identifiseer TWEE items wat foutiewelik in die Kontantbegroting ingeskryf is.

Enige TWEE toepaslike items ✓ ✓

- Korting ontvang
- Oninbare skulde
- Waardevermindering

2

Identifiseer TWEE items in die Kontantbegroting wat NIE in 'n Geprojekteerde Staat van Omvattende Inkomste sal verskyn NIE.

Enige TWEE toepaslike items ✓ ✓

- Kontant van debiteure
- Betaling aan krediteure

2

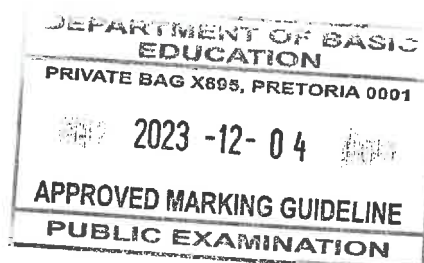
3.2 DEBITEURE-INVORDERINGSKEDULE

MAANDE	KREDIET- VERKOPE	NOVEMBER	DESEMBER
SEPTEMBER	535 500	42 840	Oorbodige inskrywing: verloor m.punt by die totaal
OKTOBER	640 500	320 250	51 240 ✓✓
NOVEMBER	651 000	247 380	325 500 ✓✓
DESEMBER	682 500	x 40% x 95%	259 350 ✓✓☑
KONTANT VAN DEBITEURE		610 470	636 090 ☑

8

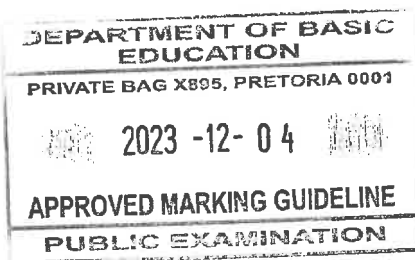
een deel korrek

Aanvaar korrekte syfers in verkeerde rye in Desember-kolom
Ignoreer bewerkings of korrekte syfers wat nie in Desember-kolom getoon word nie.

3.3 Bereken:

(i) Korting toegestaan in November 2023	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$651\,000 \checkmark \times [40\% \times 5\%] \checkmark$ ^{2% een punt} OF $651\,000 \times [0,4 \times 0,05]$ ^{0,2} OF $260\,400$ een punt $-$ $247\,380$ een punt OF $247\,380$ een punt $\times \frac{5}{95}$ een punt OF $[651\,000 - 247\,380 - 325\,500] - 65\,100$ ^{78\,120 een punt} ^{een punt}	13 020 ☒ een deel korrek
	3
(ii) Rente op spaarrekening in Desember 2023	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$1\,200 \checkmark +$ $\frac{(84\,000 \times 4\%) \text{ een punt}}{3\,360 \checkmark} \times \frac{1}{12} \checkmark$ ^{280 twee punte} OF $(360\,000 + 84\,000)$ $444\,000$ twee punte $\times 4\%$ $\times \frac{1}{12}$ een punt OF $[84\,000 + 30\,000]$ $114\,000$ twee punte $\times 4\%$ $\times \frac{1}{12}$ een punt LW: 4% word nie gereken as 'een deel korrek' nie	1 480 ☒ een deel korrek
	4
(iii) Betalings aan krediteure in Desember 2023	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$(640\,500 \times 100/60) \text{ een punt}$ $1\,067\,500 \checkmark \times \frac{100}{175} \checkmark$	610 000 ☒ een deel korrek
	3
(iv) Huuruitgawe vir November 2023	
BEWERKINGS	ANTWOORD
$31\,640 \times \frac{100}{113}$	28 000 ☒ geen deelpunte
	2

3.4.1

Verduidelik die veranderinge wat Adam gemaak het.

Enige toepaslike verduideliking ✓✓ Syfers nie vereis nie

Kommissie aan verkoops personeel ingestel / besluit op 'n kleiner (of verminderde) vaste salaris.

2

Verduidelik waarom sommige verkoops persone spyt was oor hulle besluit om hierdie veranderinge te aanvaar. Haal syfers aan of toon berekeninge.

Kommentaar ✓ vergelykende syfers ✓✓

- Die vaste salaris plus kommissie van R161 050 is minder as R165 000 wat hulle voorheen verdien het. R3 950 of 12% minder.
- Hulle bydrae tot die verkope is R325 500 (30%) meer as begrote verkope is, maar steeds verdien hulle minder.
- 160 (33,3%) meer klante as wat begroot is (640 – 480), gelok, maar verdien minder.

3

Adam is van mening dat die besluit die maatskappy bevoordeel het, terwyl die verkoopsbestuurder, Milly, bekommerd is dat dit nie die maatskappy bevoordeel het nie. Verskaf EEN punt (met syfers of berekeninge) om ELK van hierdie opinies te ondersteun.**ADAM**
Punt ✓
Syfer ✓

Tot. verkope is meer as wat begroot is, met 325 500 (1 410 000 – 1 085 000) / met 30% / 160 meer klante gelok (640 - 480) / met 33,3% / Wins is meer as wat begroot is, met R340 715 (805 715 – 465 000) / met 73%

Een-punt-opsies:

Kan lei tot verhoogde verkope in die toekoms / goed vir reklame.

MILLY
Punt ✓
Syfer ✓

Kredietverkope meer as wat begroot, met 417 700 (1 068 700 – 651 000) / met 64,2% / Kredietverkope is 76% van tot. verkope (1 410 000 – 1 068 700) / Lae kontantverkope – R92 200 minder as begroot (434 000 – 341 000); kontantvloei probleme

Een-punt-opsies:

Dit plaas druk op besigheid se likiditeit / kan tot addisionele administratiewe pligte lei / moontlike oninbare skulde / beter beheer oor aflewings is nodig

LW: Aflewingsuitgawes is nie relevant tot die besluit oor kommissie nie

4

3.4.2

Bereken die netto effek van hierdie aankoop op die ontvangste en betalings in die Kontantbegroting-1 (maks -1) vir syfers wat nie met die bewerking verband hou nie.
Merk dié opsie wat die kandidaat bevoordeel; pas elke lyn konsekwent toe.

BEWERKINGS					ANTWOORD
OPSIE 1:	✓	✓	✓	✓	-7 110 ☒
[+ 1 000 000 + 1 500 000 – 2 500 000] – 18 750 – 12 500 + 31 640 – 7 500					een deel korrek
OF (tekens omgeruil)	een punt	een punt	een punt	een punt	+7 110
[- 1 000 000 – 1 500 000 + 2 500 000] + 18 750 + 12 500 – 31 640 + 7 500					metodepunt
OPSIE 2:	een punt	een punt	een punt	een punt	+ 31 250
[- 1 000 000 – 1 500 000] + 2 500 000 + 18 750 + 12 500					metodepunt
	[maks. twee punte]				
OF (tekens omgeruil)	een punt	een punt	een punt	een punt	-31 250
[+ 1 000 000 + 1 500 000] – 2 500 000 – 18 750 – 12 500					metodepunt
	[maks. twee punte]				

5

Gee EEN rede waarom Adam besluit het om met hierdie aankoop voort te gaan.

Enige EEN toepaslike punt ✓✓ Syfers word nie vereis nie; Deelpunte vir onduidelike/gedeeltelike antwoorde; Antwoorde moet verband hou met die antwoord hierbo

Kapitaal groei / besigheid bekom 'n vaste bate / langtermyn stabiliteit vir die besigheid / toekoms is verseker (volhoubaarheid) / besparing op stygende huurgewas

2

TOTALE PUNTE

40

VRAAG 4

Aanvaar herkenbare afkortings

4.1

4.1.1	deurlopende	✓	
4.1.2	geweegde gemiddelde	✓	(GG / Geweegde gem.)
4.1.3	eerste-in-eerste-uit	✓	(EIEU)

3

4.2.1

Bereken die waarde van die eindvoorraad op 28 Februarie 2023. Gebruik die spesifieke identifikasie-metode.

BEWERKINGS		ANTWOORD
HAWI	YAMA	R826 650 ☒ een deel korrek moet komponente van elke model insluit
[90 + 340 – 5] 425 – 300 125 ☒ ☒ x R3 800 ✓ 475 000 drie punte +	495 – 430 65 ✓ x R5 410 ✓ 351 650 twee punte	
OF [342 000 + 1 292 000 – 19 000] 1 615 000 – 1 140 000 een punt twee punte 475 000 drie punte +	2 677 950 – 2 326 300 een punt een punt 351 650 twee punte	
OF (totale vir beide modelle) [342 000 + 3 969 950 – 19 000] – 1 140 000 – 2 326 300 4 292 950 twee punte twee punte een punt		

6

4.2.2

Bereken hoe lank (in dae) dit sal neem om die Hawi-drukkers se eindvoorraad te verkoop.

Bepunt noemer en teller as sulks. (Nasienbeginsel 7)

BEWERKINGS		ANTWOORD
 sien 4.2.1 $\frac{R475\ 000 \checkmark \boxtimes}{1\ 140\ 000 \checkmark \checkmark} \times 365 \text{ dae}$ (300 x 3 800) twee punte OF $(1\ 615\ 000 - 475\ 000)$ twee punte	OF (eenhede gebruik) sien 4.2.1 $\frac{125 \text{ een m.punt}}{300 \text{ twee punte}} \times 365$	152,1 dae ✓ een deel korrek AS: x 365

4

4.2.3

Verduidelik of Sipho oor die voorraadhoudingsperiodes van die Hawi- en Yama-drukkers bekommerd behoort te wees. Haal syfers aan. Gee moontlike redes vir die verskil in houdingsperiodes van die twee modelle.

Hawi: Verduideliking ✓ Syfer ✓

Yama: Verduideliking ✓ Syfer ✓

Moontlike rede ✓✓

Deelpunte vir onduidelike/gedeeltelike antwoorde

Rede kan by verduideliking ingesluit wees. 'Bekommernis' kan in 'n antwoord geïmpliseer word

HAWI

LW: Kandidaat se antwoorde moet verband moet hou met sy/haar antwoord in 4.2.2.

- Op die rakke vir 152,1 dae, **sien 4.2.2** (meer as 3 maande)
- Stadige verkope / nie gewild nie / ouer model (terugsendings) / moontlike veroudering.

OF: Duursame produk wat in die toekoms verkoop kan word**YAMA**

- Op die rakke vir slegs 55,2 dae (minder as 2 maande)
- Alhoewel dit duurder is, is verkope meer bestendig / vraag is goed.

*VIR VIER PUNTE (Modelle gekombineer)

Hawi is 97 dae (3 maande) langer op die rak as Yama /

Yama se verkope is 97 dae vinniger as Hawi, al is dit die duurder model

Moontlike redes vir verskille

Yama is 'n later of nuwer model / bied nuutste, opgedateerde tegnologie / versoenbaar met nuutste rekenaarprogramme / beter gehalte (meer funksies)

6

4.3.1 Bereken die kosprys van voertuie op 1 Maart 2022.

BEWERKINGS	ANTWOORD
$930\,000 - 260\,000 \checkmark + 180\,000 \checkmark$ Aanvaar alternatiewe aanbiedings vir bewerkings, bv. grootboekformaat, omgekeerde tekens of die gebruik van hakies	R850 000 ☒ een deel korrek aanvaar 930 000 as 'een deel korrek'

3

Bereken die inruilwaarde ontvang vir die voertuig wat op 1 Junie 2022 van die hand gesit is.

die hand gesit is:

BEWERKINGS	ANTWOORD								
180 000 ✓ + 5 560 ✓ − 92 448 ✓ ☒ een deel korrek [64 800 + 23 040 + 4 608] Bateverkope <table><tr><td>180 000</td><td>een punt</td><td>92 448</td><td>een m.punt & een punt</td></tr><tr><td>5 560</td><td>een punt</td><td>93 112</td><td>een m.punt</td></tr></table>	180 000	een punt	92 448	een m.punt & een punt	5 560	een punt	93 112	een m.punt	R93 112 ☒ een deel korrek
180 000	een punt	92 448	een m.punt & een punt						
5 560	een punt	93 112	een m.punt						
OPSIE 2 180 000 + 5 560 − 70 560 een punt & een m.punt een punt een punt [64 800 + 5 760] R115 000									

5

4.3.2 Verduidelik aan die boekhouer waarom sy metode verkeerd is:

Verduideliking ☒

Deelpunte vir onduidelike/gedeeltelike antwoorde

Verduideliking en bewerking kan saam in dies antwoord gegee word

Hy het nie besef dat die bate se waarde amper ten volle verminder het nie / die R75 000 kan nie reg wees nie, omdat dit tot 'n negatiewe drawaarde sal lei / 'n ten volle gedepresieerde bate wat nog in gebruik is, moet R1-boekwaarde toon vir openbaar-makingsdoeleindes.

Verskaf 'n berekening om jou verduideliking te ondersteun:

$$(300\,000 - 262\,500) - 1 = 37\,500 \checkmark \checkmark \text{ Geen deelpunte}$$

4

4.3.3 Verduidelik TWEE moontlike punte wat die HUB kan aanvoer om sy planne te ondersteun.

Enige TWEE toepaslike redes ☒ ☒

Deelpunte vir onduidelike/gedeeltelike antwoorde

Wees bedag op dies. punt wat anders gestel word, OF twee punte wat in een stelling genoem word.

- Die donasie aan 'n skool in die gemeenskap vorm deel van die maatskappy se voldoening aan KSV (korporatiewe sosiale verantwoordelikheid / driefvoudige basislyn / King-kode).
- Bevorder mpy se goeie beeld / goeie publisiteit / kan meer klante lok.
- Ondersteun/ gee terug aan die gemeenskap waarbinne mpy sake doen.
- Die skenking mag van inkomstebelasting afgetrek word (indien deur SAID goedgekeur; artikel 18A).
- Bates is dalk naby hul residu-waarde / ten volle gedepresieer / nie meer produktief nie / nie versoenbaar met nuwe rekenaarprogramme nie.

4

TOTALE PUNTE

35

TOTAAL: 150

